

Modderduivel

Modderduivel

Harm Puite

Voor Natural Lion Diola Ebrima Kouly

Amsterdam, 2024 tweede druk in romandruk
door Brave New Books

Op de voorkant: Fossiele modderduivel in een
vitrine van Teylers Museum, Haarlem.

Tekeningen en foto's van de auteur.

ISBN:9789464807059

© Harm Puite

Proloog

Alles is hier.

Water komt van oneindig ver in brullende golven.
Ze doven uit in trage rimpels zand.
Hitte droogt het en wind wist het uit.

Een man is door de golven op de vloedlijn uitgespuugd.
De salamander is er maar laat zich niet zien.
Margela rent naar de man en hurkt naast hem.

Dood of levend

Hij ligt met zijn gezicht naar beneden en er kleeft zand op z'n billen en in de kuiltjes op zijn rug. In zijn lange haren zitten groene slierten wier. Rug en benen zijn opgedroogd maar zijn voetzolen zijn nog nat. Hij is naakt, er plakt alleen een nat, rood broekje aan zijn linkerbeen. Hij ligt vlak naast de zwarte rotsen die op deze plek diep de zee in reiken. Daar hebben de golven hem neergelegd. Golven die zich nu onschuldig kabbelend en belletjes blazend bezighouden met nesten van gekleurde nylon draden en haaieneieren.

Margela raakt hem voorzichtig met haar vinger-toppen aan. Hij voelt koud en plakkerig. Ze werpt een snelle blik om zich heen, ziet niemand. Dan trekt ze aan zijn schouder, probeert of ze hem om kan draaien. Dat lukt niet. Hij is te zwaar of hij plakt aan het natte zand.

Dan trekt ze aan de arm die onder zijn borst gevouwen ligt, zo lukt het. Als ze hem terug op het zand laat zakken is een been half gedraaid. Het lijkt of hij in een elegante dansbeweging verstart is maar er is niets elegants aan deze man.

Het is een gestrande zeebewoner die even leeg en doods is als de schelpen. Net als de gestolde kwalen en als de krabben met hun gebroken poten. Al-lemaal hebben ze hier, op dit strand, hun einde gevonden. Hij is niet week of breekbaar of leeg maar net zo zwaar en bewegingloos als het met water verzadigde zand.

Er zit wat zand op zijn gezicht, ze veegt het er af en dan stopt ze. Want dan ziet ze dat hij het is.

Keita.

Ze wist het. Ze wist het de hele tijd. Meteen nadat ze hem van ver had zien liggen wist ze het.

Is hij dood? Ze duwt hard met beide handen op zijn borst, wrijft en probeert hem tot leven te wekken maar ze weet niet hoe je dat doet. Ze weet niet eens of ze hem wel tot leven wil zien komen. Ze buigt zich diep over hem heen, drukt haar mond op de korrelige lippen en blaast haar adem naar binnen. Tegelijk denkt ze: Wat doe ik? Kus ik hem?

Als ze de zeemeeuwen hoort krijten boven het gebulder van de brekende golven uit richt ze zich weer op. Ze ziet de lucht in belletjes tussen zijn lippen terugkomen en dat zijn borst beweegt. Hij ademt. Hij is dus niet dood maar wel nog steeds koud en grauw. Zijn huid is gehavend en er zijn rimpels in zijn hals en gezicht. Z'n knieën zitten vol schrammen en littekens en een kreukelig klein pikkie ligt weggekropen onder groezelige krullertjes.

Ze gaat languit op hem liggen om hem warm te maken maar ze schrikt van wat de aanraking in haar wakker roept. Merkt hij het? Ze rolt van hem af en werpt een snelle blik om zich heen. Dan staat ze op en kijkt neer op de man.

Hij lijkt zoveel ouder, kan het Keita wel zijn? Wat heeft hij gedaan om zo bij haar terug te komen? En ik? Waar heb ik dit aan verdiend?

Ze sjort hem aan zijn armen een paar meter hoger het strand op, tot buiten het bereik van de golven. Terwijl ze dat doet, ziet ze blauwe vlekken en lijnen op zijn borst. Het is een tatoeage, opgebouwd uit streepjes en stippen. Een salamander die z'n kop zo heeft gedraaid dat het wel lijkt of het beest naar haar kijkt.

Zijn huid heeft nog steeds die kleur van een donderwolk, de tatoeage steekt er nauwelijks tegen af

maar als ze haar oor op zijn borst drukt lijkt hij minder koud. En ze voel hoe zijn borst op en neer gaat. Zij heeft hem die levensadem ingeblazen. Waarom is hij teruggekomen? En waarom hier?

Ik kan hem weer de zee inslepen. Geen haan die ernaar kraait want niemand heeft hem hier gezien. De oceaan neemt hem terug, de golven schudden hem door elkaar en dan zal hij wel verdrinken. Hij zal met z'n hoofd tegen de rotsen gesmeten worden. Z'n lichaam zal verbleken en uitgebeten worden.

Misschien vindt iemand anders dan wat nog van hem over is maar Keita komt nooit meer terug.

Ze schudt beslist haar hoofd, trekt haar windjack uit en legt het over hem heen. Ze begraaft zorgvuldig de mouwen in het zand, zorgt dat zijn borst en buik afgedekt worden. Hij ligt nog even stil. Ze kijkt nog een keer om en loopt dan weg. Terwijl ze terugloopt galmt het in haar hoofd: Het is Keita! Het is Keita! Het is Keita!

Haar benen bewegen in het ritme van die woorden tot haar passen versnellen en het in haar hoofd klinkt: Het kan hem niet zijn, het kan hem niet zijn, het moet een ander zijn, het kan hem niet zijn, het moet een ander zijn.

Haar benen gaan moeiteloos over naar het nieuwe ritme. Na zo'n tweehonderd meter stopt ze en draait zich om. Ze ziet hem als een donker streepje ver achter zich op het strand liggen. Erboven dansen witte stippen.

Dat zijn meeuwen. Die hebben hem ook ontdekt. Rotbeesten zijn dat, felle en koude gele ogen hebben ze. Vissenogen. Als ze de kans krijgen zijn ze bereid om elkaar te verscheuren en op te eten. Ze had haar jack over zijn hoofd moeten leggen om

zijn ogen en mond te beschermen maar ze gaat niet meer terug. Ze rent verder op het ritme van: Keita, Keita, Keita tot ze hijgend voor de zware glas-en-staal-deur van de flat staat. Daar merkt ze dat haar sleutels nog in de zak van haar jack zitten. Het voelt een seconde of ze moet huilen maar dat gaat ze beslist niet doen.

Op dat moment knipt het licht in de hal aan en sloft haar benedenbuurman met een gieter in zijn hand naar de plantenbak tot haar gebonk op de deur tot hem doordringt.

‘Buurman, joehoe! Ik ben het. De buurvrouw van boven.’

Gelukkig, hij ziet haar, zet de gieter op de grond, recht z’n rug, trekt zijn buik in en doet de deur open. Halverwege zijn verbaasde vraag is ze al langs hem heen gerend, de trap op naar boven.

‘Duizendmaal dank buurman!’

Glad glanzend steen dat de geur van allesreiniger uitwasemt. Uit de hoge vaas met droogbloemen voor het raam grabbelt ze haar reservesleutel.

Veilig en vertrouwd is de kamer om haar heen, buiten is het donker geworden.

Als ze haar telefoon heeft gevonden belt ze Oscar en vertelt hem zonder inleiding over de man die ze op het strand heeft gevonden.

Ze schrikt van zijn ongebruikelijk directe reactie:

‘Je moet meteen de politie bellen, je hebt daar al te lang mee gewacht. Meteen bellen. Je bent dat verplicht aan de nabestaanden, aan zijn familie. Ze verkeren in onzekerheid over zijn lot, jij hebt nu de verantwoordelijkheid om over hem te vertellen. Als jij het niet doet, doe ik het.’

‘Als die politie dan bij mij komt zeg ik dat ik van niks weet’ zegt Margela tot haar eigen verbazing en verbreekt de verbinding. Even later belt

Oscar haar om te zeggen dat hij er zelf melding van gaat maken.

‘Waarom wil jij het niet melden?’

‘Ik wil daar wel over praten maar niet nu. En niet door de telefoon’.

Als ze de verbinding heeft verbroken repeteert ze de feiten en belt dan toch zelf de alarmcentrale. Ze spreekt rustig, houdt haar stem laag en legt kort en bondig uit dat ze een drenkeling heeft aangetroffen op het strand bij de Porros. Vervolgens beantwoordt ze alle vragen tot het haar ineens te veel wordt. Op de laatste vraag: ‘Uw telefoonnummer?’ geeft ze geen antwoord maar verbreekt de verbinding.

Er knersen zandkorrels tussen haar tanden, die spuugt ze met kracht uit.

Water

Het jaar waarin Sholo in het dorp aan was gekomen was ongewoon droog geweest. De winter die gewoonlijk genoeg regen bracht voor het hele jaar had weinig kou gebracht en er was bijna geen regen gevallen. Het zaad in de akkers op de hellingen om het dorp heen ontkiemde maar de groene sprietjes die boven de grond kwamen werden geel en zakten terug in de aarde. De meeste putten van het dorp waren drooggevallen zodat water van ver gehaald moest worden. En dat in een dorp waar altijd het geruis van stromend water te horen was.

Hij was bijna negentien toen hij in Ksarhamra aankwam. Niemand zou zijn leeftijd kunnen raden. Zijn haren hingen in lange strengen op zijn rug, zijn kleren waren kapot en vuil. Zijn ogen waren rood en als hij praatte, mengde hij wel drie talen door elkaar. Wat hij zei was zelfs voor wie al die talen verstond soms onbegrijpelijk. Er waren meer dan twee jaar verstreken sinds zijn vertrek uit Senegal en Sholo was een zwerver geworden. De dorpingen stonden toe dat hij in hun dorp bleef. Ze gaven hem eten en hij mocht in een stal zijn bed maken. Soms had iemand werk voor hem.

Misschien waren de oude mensen wel blij dat er een jonge man naar hun dorp was gekomen. Bijna al hun zonen en dochters waren al weggegaan. Misschien hielp het ook dat Sholo op de een of andere manier de indruk wekte dat hij ook zo weer weg zou kunnen fladderen, als een rommelige trekvogel die even uit was komen rusten. Zo voelde Sholo het zelf ook.

Nu hij het einde van de weg had bereikt landde hij en vouwde zijn vleugels op. Elke nacht sliep hij

omhelsd door zijn eigen armen. De dorpsbewoners vergaven hem zijn verwardheid en Sholo kwam in dit dorp tot rust.

Hadji Ali was een van de dorpsbewoners die Sholo regelmatig wat eten toestopte. Net als de meeste dorpelingen was Ali op leeftijd, al zijn jongere verwanten hadden het dorp verlaten.

Op een dag bracht Hadji Ali een brood naar Sholo. Hij vroeg hoe het met hem ging. Dat deed hij in het Amazigh, dat is de taal die de dorpsbewoners onderling gebruikten. Hij deed dat vanzelf ook tegen Sholo. Die antwoordde op zijn verwarde manier en in een mengelmoes van talen. Maar Ali herkende tot zijn verrassing daarin enkele woorden in zijn eigen taal en vroeg Sholo of hij die woorden nog eens wilde zeggen. Die knikte en zei langzaam nogmaals de drie woorden die hem lang geleden ingeprint waren: *tagdest tar toerin*. Hij wist niet meer wie hem die woorden geleerd had, zelfs niet waarom hij ze uitsprak maar hij wist wat ze betekenden maar dat kon hij niet zeggen.

Voor deze vriendelijke oude man die hem brood kwam brengen wilde hij die woorden nog wel eens herhalen. Ali wenkte hem om met hem mee te komen. Hij liet Sholo zien dat achter zijn huis nog een laagje water in de put zat waar hij zich mee kon wassen. Ali hielp hem op een vriendelijke, rustige en respectvolle manier z'n vuile en kapotte kleren uit te trekken en toonde hem hoe hij het vuil van zijn lichaam kon schuren met fijn zand en puimsteen voordat hij met zeep en water zijn lichaam weer fris kon laten ruiken. De kinderen die nieuwsgierig om de hoek van het huis gluurden naar die gekke man die op straat leefde, had hij met een paar woorden weggestuurd.

Sholo kreeg schoon ondergoed en een gestreepte djellaba en daarna liet Ali hem binnen in zijn huis. Hij liet hem op de bank plaatsnemen. Sholo zakte diep weg in de zachte kussens en wachtte af wat de oude man voor hem in petto had. Hij had het gevoel of hij in de tijd teruggevlogen was en daar, in het verleden, was geland.

Ali bracht hem een geurige kop zoete muntthee. Hij probeerde aan Sholo uit te leggen waarom hij hem naar zijn huis had meegenomen maar de jonge man luisterde niet naar hem. Hij genoot van zijn frisgewassen lichaam en de zachte kussens, van de schone kleren en de zoete thee en voelde een behaaglijke loomheid. Hij hoorde dat de oude man bepaalde woorden met nadruk herhaalde en dat maakte dat zijn hart vlugger ging kloppen.

Hij wist wat nu onherroepelijk komen moest. Langzaam en precies articulerend zei hij voor de oude man de woorden: *tagdest tar toerin*, precies zoals Mokhtar hem dat ingeprent had: *Modderduivel*.

Ali wilde hem weer meenemen naar buiten. Dat lukte niet. Het was of er een slaapmiddel in de zoete thee had gezeten. Het was een plotselinge, overweldigende slaap waartegen hij zich niet kon verzetten. Hadji Ali duwde een hoofdkussen onder Sholo's hoofd en liet hem alleen. Hij liep de kamer uit en stelde fluisterend zijn vrouw, die in de keuken brood aan het bakken was, op de hoogte. Daarna ging hij naar de Sherif om hem te vertellen wat hij zojuist ontdekt had.

Die Sherif waar Ali naartoe ging was een jonge man die in Rabat had gestudeerd. Anders dan de andere jongeren die naar de stad waren gegaan, was hij teruggekeerd naar het dorp. Voor de dorpingen werd hij, ondanks zijn jonge leeftijd, een

raadsman. Iedereen noemde hem Sherif wat eigenlijk een eretitel is die voor afstammelingen van de Profeet gereserveerd is. Maar deze titel werd ook gebruikt voor wie door geleerdheid en een voorbeeldig leven een even hoge status had verdiend.

Op vrijdag ging hij voor in het gebed. Hij fungeerde als rechter en vertegenwoordigde indien nodig de regering. Zijn belangrijkste functie was die van beheerder van de archieven van het dorp. Daarin was de kennis en het geheugen van eerdere generaties van dorpsbewoners opgeslagen. De oudste stukken waren afkomstig uit de tijd van voor de verdrijving van hun voorouders uit Al Andalus. Hierin waren de regels te vinden voor correct handelen.

Hadji Ali werd ontvangen in de ontvangstkamer. Op tafel stond een zilveren schaal met koekjes en een zilveren theepot en theeglazen. Nadat ze over verschillende zaken hadden gepraat en speciaal over de droogte die nu al zo lang duurde, vertelde Hadji Ali dat lang geleden, toen hij nog een kind was, in het dorp iemand woonde die de functie van Regenmaker had. Deze Regenmaker had zijn macht over de regen te danken aan een geheimzinnig wezen dat Modderduivel werd genoemd. Ali's kennis ging niet verder. Hoe die regenmaker te werk ging was een geheim, niemand was daarvan op de hoogte. Er was al heel lang niet meer zo iemand in het dorp. Hadji Ali veronderstelde dat de Sherif van deze dingen beter dan hij op de hoogte was.

'Die zwerver die sinds een paar maanden in ons dorp woont, die man uit Soedan, weet u wie ik bedoel? Die man weet van de Modderdui-

vel. Ik heb gehoord dat hij zijn naam kent. Misschien is het een regenmaker. Misschien zal hij, als Allah het wil, met hulp van de Modderduivel de regen bevelen terug te keren. Ons dorp gaat verloren als deze verschrikkelijke droogte niet ophoudt. Een regenmaker kon vroeger in zo'n situatie uitkomst brengen. Ik weet de plaats waar die naartoe ging om de Modderduivel te sommeren. Zou het niet kunnen dat Allah die man naar ons dorp heeft gezonden om voor ons de regen terug te roepen? Anders zal het nog zo ver komen dat we allemaal naar de stad moeten verhuizen en dat ons dorp sterft.'

De jonge man had zich voorgenomen om de oude kennis, die in het dorp bewaard werd, als een waardevolle erfenis te aanvaarden. Een nalatenschap van zijn voorouders die hij wilde respecteren en beter wilde leren kennen. Ook al werd deze aan de universiteit als achterlijk beschouwd.

Wat de oude man nu vertelde was zulke oude kennis. Hij dacht niet dat hij in de oude dorpskronieken iets gelezen had over de Modderduivel maar hij nam zich voor nog eens te gaan zoeken. Hij was blij dat de oude man naar hem toe was gekomen.

Hij citeerde uit de Koran de soera die 'Van de grot' wordt genoemd: *"En toen Wij de engelen het bevel gaven om te knielen voor Adam knielden zij allen, behalve Iblis. Hij was één van de djinns en gehoorzaamde niet aan zijn Heer. Wie zal hem en zijn nakomelingen als bondgenoten kiezen?"*

De Sherif voegde hieraan toe dat deze Iblis ook wel Modderduivel genoemd wordt.

'We zullen zien. Ik geef u morgen antwoord oom. Kom om deze zelfde tijd terug, dan zeg ik u wat er gedaan kan worden. Neem die

man uit Soedan dan mee zodat ik hem zelf zien kan.'

's Morgens vroeg nog voor de zon opkwam lag Sholo stil te luisteren op de bank in het huis van Hadji Ali. Zijn hoofd was helderder dan het in lange tijd was geweest. Het was zo anders dan lang geleden in Mokhtars huis. Hij was die nacht een paar keer wakker geschrokken maar alles bleef rustig in het huis en niemand had hem in zijn slaap gestoord. Nu had hij gehoord dat de vrouw van Ali was opgestaan. Hij had de zachte tred van haar blote voeten herkend. Ze ging naar buiten voor het licht werd en kwam terug met water en eieren. Daarna was ze stilletjes haar gang gegaan in de keuken. Sholo bleef liggen luisteren naar de geluiden van dit huis.

Zijn eerste gedachte was: *'Ik moet dit huis weer uit'* maar toen was er de geur van versgebakken brood. Die kwam van onder de deur en verdreef iedere gedachte aan weggaan uit zijn hoofd. Hij liet zich van de bank zakken en liep als een viervoeter op handen en voeten naar de keuken. Daar was de oven en daar was die geur.

Hij sloop onhoorbaar naar de oven, kwam omhoog uit zijn viervoeter houding, greep het brood en brak er een stuk van af. Krak, de kruimeltjes vielen op de grond. Hij bracht het naar zijn mond en...

De vrouw zag Sholo in de deuropening. Hij stond op handen en voeten en had zijn ogen gevestigd op het nog warme brood. Ze schrok niet, ze ging niet gillen zoals sommige anderen gedaan zouden hebben, ze begreep dat deze man volledig door zijn verlangen naar dat pas gebakken brood in beslag was genomen.

Ali had haar over hem verteld, hij was nu gast in haar huis. Ze brak een stuk van het nog warme brood af, schonk melk in een kom, legde het brood op een bord met wat dadels ernaast. Dat schoof ze naar hem toe terwijl ze het Bismillah erover uitsprak. Daarna veranderde alles want dit gebaar veranderde de viervoeter in een mens.

Hij ging zitten, nam van het brood, dronk van de melk en at van de dadels. Daarna nam hij beide handen van de vrouw en bedankte haar. Dat deed hij in veel verschillende talen, door elkaar, maar zij begreep het. Ze stond toe dat hij haar handen vastpakte en kuste.

Hadji Ali kwam weer thuis. Ze aten samen van het verse brood en de dadels en dronken thee.

Hadji Ali legde met gebaren en in langzaam Arabisch aan hem uit dat hij met hem mee moest gaan naar de Sherif. Die zou dan zelf kunnen zien dat hij niet langer een verwarde zwerver was. Niet alleen droeg hij schone kleren, belangrijker was dat zijn ogen nu rustig en helder waren.

De Sherif had in het archief op enkele plaatsen iets gevonden over de Modderduivel. Het was weinig en er was altijd een verband met water, precies zoals Ali hem verteld had. Soms ging het om een teveel aan water waardoor er ziektes in het dorp waren gekomen en het voedsel bedierf, andere keren was er sprake van ernstig gebrek aan water, zoals nu. Maar in alle verslagen bleef onduidelijk op wat voor manier de hulp van de Modderduivel verkregen was en hoe zijn hulp eruit had gezien. Er was dan wel sprake van een Regenmaker maar over wat die gedaan had was niets in de archieven vastgelegd. Verklaarbaar, meende hij, omdat het werk van de Regenmaker als iets illegaals werd gezien, iets wat niet strookte met het Geloof. De

herinneringen van Hadji Ali zouden daar meer duidelijkheid over kunnen geven. Het leek er immers op dat hij een Regenmaker had gevonden en dat hij die aan hem wilde tonen.

‘Het is kennis die niet in de archieven staat geschreven omdat het om geheime kennis gaat. De naam ‘Modderduivel’ wijst erop dat het om een kracht gaat die ook kwaad kan aanrichten. Het is belangrijk dat daar op een correcte manier mee omgegaan wordt. Anders zou het schadelijk kunnen zijn.’

Hij citeerde nog eens dezelfde soera die hij een dag eerder ook al had gekozen.

‘Kan deze Modderduivel Iblis zelf zijn?’

‘Het betekent Sidi, dat ik zelf mee zal gaan als u deze man naar de plek brengt waar die Modderduivel opgeroepen kan worden. Opdat wat gedaan kan worden op de correcte manier gedaan wordt.’

Hadji Ali voelde zich opgelucht door deze woorden. De Sherif steunde hem. Hij richtte zich nu tot Sholo en vroeg hem:

‘Kun jij die Tagdest tar Toerin voor ons oproepen en vragen of hij voor water kan zorgen voor ons dorp?’

Sholo maakte het gebaar dat hij Mokhtar had zien doen en antwoordde ‘Insh’Allah’ en dat was wat de Sherif wilde horen. Deze man leek te weten wat hij doen moest.

Sholo vroeg hem of hij verf kon krijgen en wees de kleuren aan. Ze spraken af dat ze de volgende ochtend samen de bergen in zouden gaan en dat Hadji Ali hen naar de plek zou leiden waar vroeger de Regenmaker de hulp van de Modderduivel had ingeroepen. Sholo voelde geen angst voor wat hij in de bergen vinden zou. Hiervoor was hij naar deze plaats gekomen.

De volgende ochtend vertrokken de drie mannen uren voordat de zon over de bergen naar de daken van de huizen in het dorp reikte. In de koele schemering liepen ze met vlugge stappen langs een smal kronkelend pad de bergen in. Hadji Ali had genoeg eten en drinken meegenomen voor een hele dag in de bergen. De oude man liep stug door en gunde hen weinig rust.

Ze kwamen aan in een kleine, hooggelegen vallei die ingesloten was door een krans van kale rotspunten toen de zon al hoog aan de hemel stond. Op die plek was de bodem ook in droge tijden vochtig doordat het water daar geen enkele uitweg had en de zon er op het middaguur de bodem niet bereikt. Maar nu had zelfs hier het water zich verstopt, de grond was droog en gebarsten. Het moest hier, op deze plek zijn dat de Regenmaker de Modderduivel zou hebben opgeroepen.

Het was het midden van de dag geworden, bloedheet en doodstil. Hoog boven hun hoofden verbrak een schrille kreet de stilte, er cirkelde een grote vogel hoog boven hen. Ze waren alle drie erg moe geworden en vielen neer op enkele grote rotsblokken. De oude man noch de Sherif wisten hoe het nu verder moest. Sholo had de tas met eten en drinken gedragen, ze aten en dronken zwijgend. De Sherif en Hadji Ali keken naar Sholo. Die wist ook niet wat hij beginnen moest. De Sherif had de verf waar hij om had gevraagd meegebracht. De potjes met geel, rood en wit lagen op een grote ronde kei, Sholo stond er naast en wachtte zonder te weten waarop. De andere twee liepen met voorzichtige passen door het hoge gras, bogen de halmen opzij alsof ze wisten waar ze naar zochten. Ze draaiden keien om zonder te weten wat zich eronder kon verbergen.

Sholo durfde niet te vragen of ze hem alleen wilden laten ook al was dat waar steeds nadrukkelijker zijn verlangen naar uitging. Zo verstreken een paar uur in een broeierige stilte. Sholo voelde zich steeds ongemakkelijker worden.

Toen verbrak Hadji Ali de stilte.

‘We hebben niet veel tijd meer. Om het dorp voor het donker te bereiken moeten we nu terug. Het is niet verantwoord om hier de nacht door te brengen.

De Sherif antwoordde:

‘Dan moeten we nu teruggaan. Blijkbaar lukt het niet om vandaag de Modderduivel op te roepen.’

Ineens klonk Sholo’s hese stem:

‘Laat mij hier blijven’.

Zijn woorden verrasten hen maar ze wisten dat dit precies was waarom ze hem hier naartoe hadden gebracht. Sholo had hen niet voor het hoofd willen stoten door te zeggen dat hij zich juist op deze verlaten plek meer ontspannen voelde dan hij zich op enig moment in hun dorp had gevoeld. Hij begreep zelf niet waardoor deze plek hem een diep gevoel van rust schonk maar hij had meteen geweten dat hij hier wilde blijven, alleen.

Was het omdat de Modderduivel hier naar hem toe zou komen? Hij wist niet hoe hij dat duidelijk moest uitleggen en was bang dat ze het hem kwalijk zouden nemen. Maar nu zij zelf weg wilden gaan moest hij het wel zeggen.

Ze stemden meteen in met zijn voorstel en vertrokken haastig. Ze lieten eten en drinkwater voor hem achter en namen geen tijd meer om hem te waarschuwen voor de gevaren van deze plek. Sholo’s beslissing leek een bevestiging van diens bijzondere vermogens en ze putten er hoop uit op een goede afloop. Tijdens de afdaling liep Ali

weer voorop en onder het gaan praatte hij tegen de Sherif zonder hem aan te kijken.

'Er zijn drie soorten mensen. Er zijn mensen die van nature gemakkelijk naar voren stappen om leiding te geven. U bent zo iemand Sidi. De meesten van ons wachten graag af tot er zo iemand is. Misschien denken we soms dat een andere richting beter zou zijn of spreken zacht over onze wensen, toch luisteren we liever naar de aanwijzingen van wie leidinggeeft. Wij willen graag dat er naar ons geluisterd wordt als we een vraag hebben of naar iets verlangen. Dat heeft u ook gedaan, u heeft naar mij geluisterd.'

De Sherif knikte.

'Maar er is nog een derde soort en ik denk dat deze man tot die soort behoort.'

'Welke soort is dat?'

Ali draaide zich naar hem om en zei met nadruk:

'Het zijn de mensen die wel kunnen spreken maar hebben geleerd om te zwijgen. Daar is vaak geweld voor nodig. Er is pijn nodig omdat geen mens met het verlangen te zwijgen en onzichtbaar te zijn geboren wordt. We behoren bij geboorte allemaal tot de eerste of de tweede soort mensen, zo is de mens geschapen.'

'Denkt u dat hij door pijn te lijden heeft geleerd te zwijgen?'

'Ja dat denk ik. Hij leerde te zwijgen en door dezelfde harde les kwam hij op straat terecht. Hij vervreemde van zijn familie en van zijn land en kwam alleen aan bij ons. Het wonder van Allah is dat Hij juist aan mensen zoals hij de macht geeft om te spreken met wezens die voor andere mensen verborgen blijven. Zoals de Modderduivel.'

Daarna liepen ze stil en in gedachten verder naar het dorp.

Ze waren weg, Sholo hoorde ze niet meer praten en hij wist nu wat hem te doen stond. Alles wat Mokhtar hem had geleerd kwam terug. Hij trok zijn kleren uit en bracht met zijn vingers gele en rode en witte vlekken op zijn naakte lichaam aan. Daarna ging hij op het grote ronde rotsblok liggen en wachtte. Onder de gekleurde vlekken op zijn huid schemerde de blauwe tekening van de salamander die achteromkijkt. Toen hij een tijd zo gelegen had verdween de zon onverwacht snel achter een bergtop en de lucht koelde af. Hij rilde. Hij wist wat zou volgen. Daar was al de bekende stem, hij luisterde zonder zijn ogen open te doen.

'Aarde en water maken samen modder. De kou van de modder is in jou. In Saint-Louis heb je geprobeerd om de kou te verdrijven met alcohol. Dat lukt niet. Als de gloed van de alcohol je lichaam verlaat keert de kou weer terug en je moet opnieuw alcohol drinken. Steeds meer heb je ervan nodig en zo werd je vanzelf aan alcohol verslaafd. Je lichaam verandert daardoor in modder en daarna ga je dood in de modder.

Ik heb je gered. Ik heb je eruit gehaald en je hierheen geleid. Hier ben je kif gaan roken omdat je nog steeds de kou van de modder aan je voelt trekken. De kif laat je wegzweven als een vogel. Dat vind je heerlijk omdat je je lichaam los kan laten. Dat lichaam dat jou steeds aan de modder herinnert. Je laat je lichaam los tot de dag dat het zo ver is dat je je lichaam niet meer terug kan vinden. Dan voel je geen warmte en kou meer, je voelt dan niks meer. Er is dan niks anders over dan modder. Zo eindigde het in Saint-Louis en dat zal hier niet anders zijn.'

Sholo luisterde naar de Modderduivel met zijn ogen dicht.

'Er is nu water nodig. Heel veel water dat je zal helpen om je leven terug te krijgen. Het zal de modder

in zich opnemen. Daarvoor moet je het land achter je laten. Ik wijs je de weg, het water verwacht je. '

Toen hij zijn ogen opende was er niemand. Hij trok de dikke wollen djellaba over zich heen en wachtte af wat er komen ging. De slaap kwam.

Het donker van de nacht daalde naar de bodem van de vallei maar er kwam geen zon. De vormen van bergen en bomen en rotsen waren nauwelijks zichtbaar in een kille grijze schemering. Sholo was verkleumd tot in zijn botten maar er kwam geen zonlicht om hem te verwarmen. Het bleef schemeren, de hemel was volledig bedekt door wolken. Er viel een fijne motregen die hem rillend wakker maakte.

Hij rekte zich uit, wikkelde de natte djellaba strak om zich heen en liet zich van de grote steen glijden. Zijn voeten zakten weg in de zompige modder. Onderweg naar beneden begon het steeds harder te regenen en Sholo werd kletsnat. Doordat hij op het glibberige paadje een paar keer uitgleed en in de natte modder viel kwam de djellaba onder de modder te zitten. In een modderig plasje naast het pad bewoog een klein dier met dezelfde kleuren die Sholo op zijn vel had aangebracht. Het was de kleine neef vuursalamander van de Modderduivel. Sholo zag hem niet eens. Hij had al zijn aandacht nodig voor het pad om niet nog eens onderuit te gaan.

De Modderduivel had gezegd dat er water nodig was, veel meer water om de modder op te nemen. Hij wist dat deze regen niet genoeg was, de modder was overal toen hij in het dorp aankwam. Hij zou het land moeten verlaten, alleen het water van de zee was genoeg.

Op de natte keien in het dorp dansten kinderen uitgelaten in de regen. Toen ze de modderige

Sholo zagen, gilden ze: 'De Modderman is gekomen!' Hij sjokte naar het huis van Hadji Ali. Kinderen gilden en dansten om hem heen. Hij wachtte voor het huis tot Ali naar buiten kwam en hem wenkte. Achter het huis waste hij verf en modder van zich af en Ali gaf hem droge kleren. De regen was gekomen, in het dorp heerste een feestelijke sfeer. Niemand wist van de Modderduivel, alleen Hadji Ali en de Sherif wisten van Sholo's missie. Het hele dorp was bang geweest dat ze voor de droogte zouden moeten vluchten, nu was het leven teruggekeerd. Overal zaten mensen te eten en te praten, er was geroezemoes van vrolijke stemmen en er klonk trommelmuziek. Sholo danste te midden van de dorpelingen.

Sholo ging de volgende dag naar zijn gastheer Ali om hem te zeggen dat hij niet blijven kon. Hij moest het land verlaten.

'Dat mag je niet doen. Je mag echt niet weggaan. Ons dorp heeft een Regenmaker nodig' Sholo kon die woorden niet geloven en wist dat hij moest doen wat de Modderduivel hem gezegd had. Regen had de jonge mensen in Ksarhamra niet vastgehouden en Ali's woord had niet het gewicht van de woorden van de Modderduivel.

Een paar weken later vertrok Sholo, dankzij de bemiddeling van de Sherif kon hij meereizen met twee jongemannen uit het dorp. Ze reisden via de haven van Tanger. Daar was een visser die hen naar de overkant zou brengen. Sholo hoefde niet te betalen, dat was al voor hem geregeld. Ze werden opgehaald door de bemiddelaar.

'Het getij is gunstig, de stroming zal ons snel naar de overkant brengen. Iedereen betaalt mij nu het afgesproken bedrag.'

De man die de overtocht geregeld had telde de bankbiljetten zorgvuldig na en daarna daalde de hele groep af naar de kade. Sholo schrok toen hij zag hoe klein het scheepje was waar ze naartoe gebracht werden. Hij had het bootje wel zien liggen maar had gedacht dat ze met het grotere visserschip, dat verderop aan de kade lag, zouden gaan. Dit bootje was veel te klein voor zo'n grote groep mensen. Toch paste iedereen erop.

Niemand kon zitten behalve de visser in de kleine stuurhut. Hij had zijn geld in ontvangst genomen en weggeborgen, de deur van de hut had hij zorgvuldig achter zich op slot gedaan. Buiten de beschutting van de haven bracht de wind ruisende regenbuien mee, de toppen van de golven sloegen soms over de boorden van het diepliggende schip. Regen en golven leken wel samen te werken om het bootje meteen al met water te vullen.

'Het is niet ver meer' riep de visser bemoeidigend door het raampje dat hij even opende zodat ze hem allemaal zouden horen. Maar de dicht op elkaar gepakte mensen hadden niet veel vertrouwen in zijn woorden. Ze stonden in groepjes tegen elkaar aan en probeerden de diepe schommelbewegingen van het bootje op te vangen.

Ze hielpen elkaar om niet te vallen. Sommigen schepten met hun handen water uit de boot, anderen werden zeeziek en probeerden uit alle macht om niet op het dek te braken. Iedereen was bang dat de boot zou omslaan of vollopen en zinken. Er werden gebeden gezegd en er werd fluis-terend overlegd. Sholo probeerde te verstaan wat er gezegd werd tot hij ineens een duw kreeg en een harde stem vlak achter zijn rug schreeuwde:

'We moeten die homo overboord zetten!
Hij is ons ongeluk!'

Het was een man die vlak achter hem stond, hij wees naar Sholo. Die kromp in elkaar en probeerde onzichtbaar te worden. Dat hielp niet, anderen namen de kreet over. Terwijl de wind gierde en de regen op alles en iedereen in de boot kletterde namen steeds meer mensen de roep van die man over. Het leek of iedereen naar hem toe drong en de boot zakte daardoor gevaarlijk scheef. Sholo zette zich schrap en klemde zijn vingers om de reling.

Moest hij nu roepen dat hij geen homo was en dat hij juist geluk bracht? Er kwam alleen wat zacht gekras uit zijn keel. Niemand die dat hoorde. Hij voelde hoe in zijn borst een vogel zijn veren opschudde en zich klaarmaakte om op te stijgen.

De twee jongens uit Ksarhamra stonden achter de anderen en lieten niet merken dat hij bij hen hoorde. Zijn handen werden losgewrongen van de reling, hij kreeg een paar harde klappen en ze trokken zijn djellaba over zijn hoofd zodat de blauwe tatoeage op zijn borst zichtbaar werd.

Iemand wees ernaar en riep iets wat hij niet verstond maar het was een sein voor actie want meteen daarna werd hij door vier of vijf mannen zonder pardon opgetild en over de reling gesmeten. Anderen, die hem weer uit het water wilden halen waren hem al meteen uit het oog verloren.

Een van hen heeft de oranje reddingsboei, de enige die aan boord was, in de richting waarin ze hem het laatst hadden gezien gegooid maar Sholo was al in de golven verdwenen.

Onder zijn voeten was niets anders dan het bewegelijke schuimende water en het water ontving hem. Sholo zag hoe de boot zich oprichtte en zich heel snel van hem verwijderde.

Hij dacht: *'Daar gaan ze, zonder mij. Dit is wat de Modderduivel bedoelde. Nu lost de modder op en los ik*

ook op. Goed, laat mij dan maar voor altijd in dit water verdwijnen. '

Een slok zout water maakte hem aan het hoesten en een andere golf draaide hem ondersteboven. Het zout prikte in zijn neus en keel. Hij zag licht dat van onder hem door het schuimende water scheen, belletjes waarin dat licht gevangen zat raasden om hem heen en boven zijn hoofd bewoog een donkere schaduw naar hem toe.

Wat is boven en wat is onder? Voer daar de boot of was dat de Modderduivel? Hij wist het niet meer. Sholo's hoofd barstte bijna, hij moest naar adem happen en op dat moment hoorde hij de bekende stem van de Modderduivel:

'Je leeft en precies daarom ben je benauwd. Doe als ik. Sluit je mond en neus zolang je onder water bent. Dan adem je met je huid. Pas als je hoofd boven water komt hap je de lucht naar binnen. Pas je aan zoals ik dat doe. '

Sholo hield mond en neus gesloten zoals de Modderduivel hem had gezegd tot het zwart voor zijn ogen werd. Hij voelde dat het waar was, dat hij nu door zijn huid ademde, het water duwde hem naar boven tot zijn hoofd boven water kwam. Daar brak zijn mond open, hij snoof en zoog met kracht de lucht naar binnen en opende vanzelf ook zijn ogen. Dat was zijn redding want daardoor zag hij een oranje ding drijven dat hij meteen vastgreep. Het was de reddingsboei.

Met veel moeite worstelde hij zijn bovenlijf erbovenop en klemde hem tegen zijn borst. Daardoor bleef zijn hoofd boven water en kon hij ademen. Hangend aan die oranje ring werd hij meegevoerd door de onvoorspelbare stromingen van de Straat van Gibraltar. Ze sleepten hem rechtstreeks richting het Spaanse strand. Hangend aan die boei zakte het laatste kledingstuk dat hij nog droeg, de